07/02/2022

Ουκρανία και Αφρική – Οι ευθύνες των Ορθοδόξων για την υπόθεση της Παγκόσμιας Ειρήνης

/ Γνώμες

- Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε κ. Σεραφείμ

Αυτά που συμβαίνουν στην Κένυα είναι τραγικά (βίαιη κατάληψη των Ιερών μας Ναών με την καθοδήγηση των Ρώσων αδελφών μας). Μακάρι να είμαι υπερβολικός και άσχετος με αυτά που θα πω, γιατί είναι πολύ βαρετές αναφορές. Λίγο πριν τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, τον χειρότερο και πιο βίαιο πόλεμο που γνώρισε η Ανθρωπότητα με το μεγαλύτερο αριθμό νεκρών και μάλιστα νεαρών, είχε γίνει συμμαχία του Χίτλερ με την Ιαπωνία, νόμιζαν ότι ήταν παντοδύναμοι, η Γερμανία έκανε εισβολή στην Πολωνία και στη συνέχεια παντού, και η Ιαπωνία χτύπησε τους Αμερικάνους μέσα στη χώρα τους.

Η ιστορία φαίνεται ότι μπορεί να επαναληφθεί με απρόβλεπτες συνέπειες για όλη την Ανθρωπότητα και για όλο το Πλανήτη, γιατί τώρα υπάρχουν και τα πυρηνικά κι άλλη μέθοδος πολέμου με την σύγχρονη φοβερή τεχνολογία. Ο Πρόεδρος της Ρωσίας είχε συνάντηση αυτή την εβδομάδα με το Πρόεδρο της Κίνας και υπόγραψαν συμμαχία εναντίο της Ευρώπης και των ΗΠΑ και των συμμάχων τους. Βρισκόμαστε στα πρόθυρα μαζικής στρατιωτικής εισβολής στην Ουκρανία, η Κίνα είναι έτοιμη να πράξει το ίδιο αν αλλάξουν τα πράγματα με την Ταϊβάν. Το Διεθνές Δίκαιο απειλείται επικίνδυνα με απρόβλεπτες συνέπειες για την παγκόσμια ασφάλεια και την ειρηνική συνύπαρξη των Λαών.

Ο Παγκόσμιος πληθυσμός το 1940 ήταν λιγότερος από τρία δισ., σήμερα κοντεύουμε τα οκτώ. Σήμερα με τα μέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε κάθε μορφή εμπόλεμης σύρραξης και μάλιστα με τη συμμετοχή των λεγόμενων Μεγάλων Δυνάμεων, γνωρίζουμε εκ των προτέρων ότι θα χάσουν ακόμη και οι νικητές, θα μετατρέψουμε τον Πλανήτη μας σε ένα απέραντο νεκροταφείο που όσοι επιζήσουν θα θάβουν συνέχεια νεκρούς. Φαίνεται ότι σε χώρες που οι Αρχηγοί Κρατών είναι πάνω από δύο θητείες, οδηγούν τους Λαούς τους σε τραγικές περιπέτειες που τις πληρώνουν όχι αυτοί που θα επιζήσουν , αλλά κι ολόκληρη η Ανθρωπότητα. Είναι λυπηρό όμως που η Πνευματική Ηγεσία, τους ακολουθεί σε όλα εις την οδό της αυτοκαταστροφής. Δυστυχώς ο ιός της έπαρσης, μεταδίδεται πολύ εύκολα όπως τον κορωνοϊό. Αυτό συμβαίνει και με τη παρουσία των αγαπημένων μας Ρώσων αδελφών μας στο Πατριαρχείο μας στην Αφρική. Είναι η ώρα που οι τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες καλούνται να διαδραματίσουν το ρόλο που τους αρμόζει και μάλιστα οι άγιοι Προκαθήμενοι τους για τη προστασία της ορατής ενότητας των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών. Ταυτόχρονα πρέπει όλοι μας να προσευχόμαστε να επικρατήσει η σύνεση, η ταπείνωση, η αγάπη κι η καλή διάθεση για ειρηνικό διάλογο να προστατευθεί με κάθε τρόπο η ορατή μας ενότητα, όπως συνέβη στην ιστορική πρώτη Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας μας στο πρώτο αιώνα με την γνωστή Αποστολική Σύνοδο. Επίσης φαίνεται ότι με πολύ

σοφία οι Πατέρες της Εκκλησίας μας καθόρισαν και τον γνωστό έκτο κανόνα της πρώτης Οικουμενικής Συνόδου να επικρατεί η γνώμη των πλειόνων.

Κανὼν ΣΤ΄

“Τὰ ἀρχαῖα ἔθη κρατείτω, τὰ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Λιβύῃ καὶ Πενταπόλει, ὥστε τὸν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐπίσκοπον πάντων τούτων ἔχειν τὴν ἐξουσίαν· ἐπειδὴ καὶ τῷ ἐν Ῥώμῃ ἐπισκόπῳ τοῦτο σύνηθές ἐστιν. Ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν, καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐπαρχίαις, τὰ πρεσβεῖα σῴζεσθαι ταῖς ἐκκλησίαις. Καθόλου δὲ πρόδηλον ἐκεῖνο· ὅτι, εἴ τις χωρὶς γνώμης τοῦ μητροπολίτου γένοιτο ἐπίσκοπος, τὸν τοιοῦτον ἡ μεγάλη σύνοδος ὥρισε μὴ δεῖν εἶναι ἐπίσκοπον. Ἐὰν μέντοι τῇ κοινῇ πάντων ψήφῳ, εὐλόγῳ οὔσῃ, καὶ κατὰ κανόνα ἐκκλησιαστικόν, δύο, ἢ τρεῖς δι᾽ οἰκείαν φιλονεικίαν ἀντιλέγωσι, κρατείτω ἡ τῶν πλειόνων ψῆφος”.

Όταν δεν έγινε σεβαστός ο κανόνας αυτός από τους αγίους Προκαθημένους των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών, στη πρώτη σημαντική συνάντηση των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών, μετά από χίλια χρόνια και μετά από προετοιμασία όλων των Τοπικών Εκκλησιών για εξήντα ετών, το 2016, με τις εργασίες της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, τέσσερις τοπικές Εκκλησίες δεν συμμετείχαν. Στη συνέχεια, χωρίς να ληφθούν υπόψη, τα κείμενα των εργασιών των Διορθοδόξων Συναντήσεων διά το θέμα του Αυτοκέφαλου, έγιναν όσα έγιναν που άρχισαν να απειλούν πλέον την ορατή ενότητα των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών. Ακόμη και Αρχιερείς από τις Εκκλησίες που στήριξαν το Αυτοκέφαλο της Ουκρανίας, διαφωνούν με την τακτική αυτή και φυσικά δεν πρέπει να παραβλέπεται το γεγονός ότι δέκα εκ των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών επιμένουν σε διάλογο με τη συμμετοχή όλων των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών όπως συνέβη στην εκκλησιαστική ζωή της Εκκλησίας στους πρώτους αιώνες για να λύονται με πολύ αγάπη και το φωτισμό του αγίου Πνεύματος όλα τα προβλήματα που προκύπτουν. Να προσευχόμαστε να μας φωτίσει ο Θεός να βρούμε ειρηνικές λύσεις με πολύ αγάπη και ταπείνωση για να μη ρισκάρουμε η δική μας γενιά να συνδεθεί με τη μεγαλύτερη τραγωδία που θα μπορούσε να ζήσει η Ορθοδοξία στην ιστορική της πορεία μετά το μεγαλύτερο σχίσμα του 1054.

Να προσευχόμαστε με την Προεδρία του Οικουμενικού μας να γίνει συνάντηση των Προκαθημένων μας, για να εξετασθούν όλα τα θέματα με αγάπη, και να είμαστε σίγουροι ότι με τις προσευχές όλων μας, το Άγιο Πνεύμα, όπως πάντοτε θα μας οδηγήσει και στις σωστές λύσεις για να προστατευθεί η ορατή ενότητα της Ορθοδοξίας και οι Λαοί μας και να συμβάλουμε έτσι και στην επικράτηση της ειρήνης και της ασφάλειας των Λαών. "ο ταπεινών εαυτόν υψωθήσεται…..", "τα αδύνατα παρά ανθρώποις , δυνατά τω Θεώ εστί".

Ίσως μια μικρή Διορθόδοξη Επιτροπή, θα μπορούσε να καταγράψει τις θέσεις των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών για τα υψιστάμενα προβλήματα που μας χωρίζουν, όχι πολυμελής, με τη συμμετοχή του αγίου Αλβανίας, του Γέροντα Αγίου Περγάμου Ιωάννου, του Γέροντα Πριγκιποννήσων Δημητρίου, του αγίου Διοκλείας Κάλλιστου Γουέαρ, ο επίσημος εκπρόσωπος του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας στις Διορθόδοξες Συναντήσεις Μητροπολίτης Καλής Ελπίδος Σέργιος και του Μητροπολίτου Τυργοβιστίου Νήφωνος και εκπροσώπου του Πατριάρχη της Μόσχας. Αν μια Τοπική Εκκλησία κρίνει ότι η συμμετοχή εκπροσώπου της σ' αυτή την προσωρινή επιτροπή για την καταγραφή των θέσεων των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών επιβάλλεται, είναι καλοδεχούμενη. Πρέπει να είμαστε θετικοί και ανοικτοί με πολύ αγάπη και κατανόηση, ως μια Μεγάλη Οικογένεια που πρέπει να συνδράμουμε όλοι μας για να προστατευθούν και τα μέλη μας κι ολόκληρη η Ανθρωπότητα.

Στη συνέχεια, πρέπει να αλλάξουμε την τακτική των Διορθοδόξων Συναντήσεων που ξεκινήσαμε το 1960 μέχρι το 2016. Τα θέματα των Διορθοδόξων Συναντήσεων πρέπει να καθορίζονται από τη Σύναξη των Προκαθημένων μας, μετά τη παρουσία τους και την τελική έγκριση τους από την Ιερά Σύνοδο της κάθε Τοπικής Εκκλησίας, με κριτήριο το αρχαίο συνοδικό θεσμό της Εκκλησίας, να επικρατεί η γνώμη των πλειόνων. Στη συνέχεια τα Μέλη της Διορθόδοξης Επιτροπής με τη συμμετοχή των εκπροσώπων των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών, έχουν την ευθύνη για τη συζήτηση τους και την ετοιμασία προτάσεων στις Ιερές τους Συνόδους για αποφάσεις ακολουθώντας πάλι τη γνώμη των πλειόνων, όπως καθορίζεται από Οικουμενική Σύνοδο, ως θεμέλιο της προστασίας της ορατής μας ενότητας. Δεν πρέπει να μας φοβίζει η πιστή τήρηση της αρχαίας παράδοσης της Εκκλησίας μας, γιατί ουδεμία Σύνοδος μπορεί να αποφασίσει αντίθετα πράγματα από τη Διδασκαλία της Αποκαλύψεως του Θεού στο κόσμο, όπως περιέχονται στα Βιβλία της Αγίας Γραφής και στις Αποφάσεις της Αποστολικής, Τοπικών και Οικουμενικών Συνόδων και στα κείμενα των Αγίων Πατέρων.

Στο αρχικό στάδιο της κρίσης, ο Αλεξανδρείας και ο Κύπρου, κατάφεραν να συμφιλιώσουν τον Αντιοχείας και τον Ιεροσολύμων, που η διαφορά τους σε μια

μικρή ενορία στην Ντόχα, για τους εκτάκτως εργαζόμενους εκεί Ορθοδόξους, έγινε αφορμή να μη συμμετέχουν όλες οι Τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες στις εργασίες της Ιστορικής Αγίας και Μεγάλου Συνόδου, που όλες οι Τοπικές Εκκλησίες ετοίμαζαν από κοινού για περισσότερο από μισό αιώνα. Να μη ξεχνούμε τη δήλωση του Αλεξανδρείας κατά τις εργασίες της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, ότι οι Τοπικές Εκκλησίες που δεν ήσαν παρούσες στην Κρήτη, συμμετείχαν περισσότερο από αυτές που ήσαν παρούσες, και φυσικά εννοούσε ότι με πολύ αδελφική αγάπη, λαμβάναμε συνέχεια τις ευαίσθητες θέσεις τους για όλα τα θέματα των εργασιών της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, δίνοντας προτεραιότητα σε εκείνα τα κείμενα που στην προετοιμασία τους συμμετείχαν όλες οι Τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες. Τελικά, με τα υφιστάμενα προβλήματα ανάμεσα στους Ορθοδόξους, φαίνεται εκ των υστέρων, ότι η σοφή πρόταση των Μακ. Προκαθημένων των Πατριαρχείων Σερβίας και Ρουμανίας για επταετή συνάντηση διά τη συνέχεια των εργασιών της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου είναι επιτακτική.

Στην αρχική κρίση των σχέσεων Φαναρίου και Μόσχας, ο Αλεξανδρείας με τον Κύπρου επέμεναν για διάλογο, όταν δεν έγινε, έγιναν όσα έγιναν. Βρισκόμαστε σε ένα στάδιο πλέον που πρέπει να επικρατήσει η σύνεση, η ταπείνωση και η αγάπη, με σεβασμό στην αρχέγονη παράδοση της Εκκλησίας μας, να επικρατήσει “η γνώμη των πλειόνων” και τότε με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος όλα θα τακτοποιηθούν όπως πρέπει.

Πρώτο, πρέπει να τονισθεί ότι ήδη ουδείς διαφωνεί, ότι η Ουκρανία, ως η δεύτερη χώρα στο κόσμο με το μεγαλύτερο αριθμό Ορθοδόξων, έχει το δικαίωμα να έχει το Αυτοκέφαλό της. Το Αυτοκέφαλο της Ουκρανίας πρέπει να ενώνει το Λαό της και να γίνει αφορμή και στην ενίσχυση της ορατής ενότητας των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών. Σήμερα στην Ουκρανία υπάρχει η Αυτόνομη Εκκλησία με επικεφαλής τον Ονούφριο που αναγνωρίζουν δέκα εκ των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών, η Αυτοκέφαλη Εκκλησία με επικεφαλής τον Επιφάνειο που αναγνωρίζουν τέσσερις Εκκλησίες, και το δήθεν Πατριαρχείο του Κιέβου που εκτός ομάδων παλαιοημερολογιτών, ουδεμία εκ των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών αναγνωρίζει. Για το καλό και των Ουκρανών και όλων των απανταχού Ορθοδόξων αυτό πρέπει να τελειώσει και με τη βοήθεια του Θεού και τις προσευχές μας να βρεθεί λύση που να μας ενώνει όλους.

Δεύτερο, θα αναδειχθεί και η σημασία της σύγχρονης Ιεραποστολικής μας διακονίας, με τη συμμετοχή όλων των Τοπικών Ορθοδόξων Εκκλησιών να στηρίξουν όσο τους δύνανται, σε έμψυχο και άψυχο υλικό, την Ιεραποστολική Διακονία μας, όλως ιδιαιτέρως για τη καθιέρωση αξιοπρεπούς μισθοδοσίας των ιθαγενών κληρικών μας για την επιβίωση και των ιδίων και των οικογενειών τους.

Τρίτο, θα αναδειχθεί εμπράκτως, ότι οι άγιοι Προκαθήμενοι μας είναι οι διάδοχοι των Αγίων μας Αποστόλων που με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος μέσα από το θεσμό του Συνοδικού Συστήματος της Εκκλησίας μας μπορούμε να βρίσκουμε λύσεις και εκεί που οι άνθρωποι μόνοι τους νομίζουν ότι δεν υπάρχουν.

Τέταρτο, διασώζεται και ενισχύεται ο θεσμός της Οικουμενικότητας του Οικουμενικού μας Πατριαρχείου και του Οικουμενικού μας Πατριάρχη και των αγίων Προκαθημένων μας, σε κρίσιμη εποχή για την σύγχρονη πορεία της Ορθοδοξίας μέσω της Πανδημίας και των ορατών απειλών της παγκόσμιας ασφάλειας και της ειρηνικής συνύπαρξης των Λαών.